בס"ד

גליונות לעיון בפרשת השבוע

ערוכים בידי נחמה ליבוביץ שנה חמישית

שלח (תשי"ו) י"ג כ"ה - ל"ג (תשובת המרגלים)

(הערה: על ההבדלים שבין מעשה המרגלים בפרשתנו ובין ספור משה בדברים א' עיין גליון שלח תש"ב שאלה א' וביחוד דברים תש"ה שאלה ד'.)

א. השוה את דברי המרגלים בחזירתם
בפעם הראשונה פסוקים כ"ז - כ"ט
" השניה פסוק ל"א
" השליטית פסוקים ל"ב - ל"ג.

1. מה ההבדל בין דבריהם הנ"ל?
העזר בתשובתך בדברי הרמב"ן כ"ז ד"ה וגם זבת חלב ודבש
ל" " ויהי כלב
ל"ב " ויוציאו דבת הארץ
" " ארץ אוכלת יושביה.

2. האם דברו אמת או שקר?

3. מדוע שנו בדברם בשליטית את "ילידי הענק" שבפ' כ"ח ל"נפילים בני ענק" בפ' לג'?

4. לדבריהם ל"ב "ארץ אוכלת יושביה היא וכל העם... אנשי מדות" מקשה ר' יצחק עראמה בעל עקדת יצחק:
הרי הם מכחישים דברי עצמם, כי אחרי שאמרו "ארץ אוכלת יושביה" כיצד סימו דבריהם "וכל העם אשר ראינו בתוכה אנשי מדות"? ענה על שאלתו!

ב. שאלות ודיוקים ברש"י:
1) כ"ז ד"ה זבת חלב ודבש א. מה קשה לו?
ב. הסבר את בטויו "אין מתקיים בסופו"!
ג. השוה דבריו כאן לדבריו דברים א כ"ה ד"ה ויאמרו טובה הארץ. לכאורה נראים דברי רש"י כאן סותרים את דבריו שם. נטה לישב את הסתירה!
2) כ"ט " עמלק יושב מה קשה לו ומה הצריכו להביא דברי חז"ל אלה? (השוה לדבריו במדבר רבה ט"ז: משל לתינוק שסרח ולקה ברצועה וכשמבקשין להפחידו מזכירין לו הרצועה).
3) ל"ב " אנשי מדות מה קשה לו? (וע' גם ראב"ע ד"ה אנשי מדות)
4) ל"ג " וכן היינו בעיניהם. xx א. " " "
ב. הרא"ם: על כרחנו שנאמר שבוש נפל בספרים ושמעת' יש אומרים שצריך להיות "אומרים זה לשה חנמלים יש בכרמים..." וע' רש"י תהלים ע"ח מ"ז ד"ה חנמל. מה טעם הגהה זו?

xxג. ל"א כי חזק הוא ממנו.
סוטה ל"ה ע"א: א"ר חנינא בר פפא: דבר גדול דברו המרגלים באותה שעה, "כי חזק הוא ממנו". אל תקרי "ממנו" (גוף ראשון רבים) אלא "ממנו" (גוף שלישי יחיד), כביכול אפילו בעל הבית אינו יכול להוציא כליו משם.
רש"י ד"ה חזק הוא ממנו.
מה הכריחו לר' חנינא (ובעקבותיו את רש"י) להוציא את פסוקנו מידי פשוטו?

ד. שאלות לשון:
1. ל"ב ויוציאו דבת הארץ.
מה בין "מוציא דבה" לבין "מביא דבה"?
וע' ראב"ע ד"ה ויוציאו דבת הארץ
" רמב"ן " " " " החל מן ודע כי מוציא דבה.
(והשוה תרגום אונקלוס בר' ל"ז ב' ויבא...את דבתם - ואיתי.ם דבהון ביש
" " פה ויוציאו דבת הארץ-ואפיקו שום ביש(שם רע)

2. ל"ב דבת הארץ. מהי הוראת המלה "דבה" - התתכן גם צבה טובה?